

Ordinul Dictyoptera

Reprezintă insecte heterometabole cu o mare varietate morfologică la nivelul celor trei subordine: Blattodea, Mantodea și Isoptera.

Subordinul *Blattodea* cuprinde reprezentanți cunoscuți sub numele popular de „gândaci-de-bucătărie”. Capul este aplatizat și prevăzut cu aparat bucal pentru rupt și mestecat, iar antenele moniliforme sunt relativ lungi. Prima pereche de aripi este ușor pergamentoasă, cea de-a doua membranoasă, toate fiind purtate în repaus culcat peste abdomen. Zboară rar, fiind însă bune alergătoare. Abdomenul are 10 segmente și este purtător de cerci. Larvele seamănă cu adulții însă nu au aripile complet dezvoltate. Sunt insecte termofile, în Europa trăiesc două specii foarte comune locuințelor (*Blatta orientalis* și *Blattella germanica*), dar și specii care trăiesc în habitate naturale. Grupează mai multe familii: Blaberidae, Blattellidae, Blattidae și Polyphagidae.

<i>Blattella germanica</i>
Clasa Insecta
Ordinul Dictyoptera
Subordinul Blattodea
Familia Blattellidae
Foto: Lucian Pârvulescu

Foarte comună în bucătării, trăiește în spatele mobilierului sau printre pungile cu alimente. Se recunoaște după coloritul brun-roșcat al corpului și aripilor, iar pe torace se observă două linii paralele de culoare mai întunecată. Abdomenul se termină ascuțit, având și doi cerci.

<i>Ectobius sp.</i>
Clasa Insecta
Ordinul Dictyoptera
Subordinul Blattodea
Familia Blattellidae
Foto: Lucian Pârvulescu

Specie de culoare cafeniu-brună, cu toracele de culoare cărămidă și aripi lucioase. Trăiește prin tufișuri de pădure, la toate altitudinile, preferând zone umede.

Blatta orientalis

Clasa Insecta
 Ordinul Dictyoptera
 Subordinul Blattodea
 Familia Blattidae

Foto: Lucian Pârvulescu

Singurul reprezentant al acestei subfamilii, este cel mai mare gândac-de-bucătărie. Se recunoaște ușor în stadiul adult sau de larvă avansată prin coloritul negricios metalizat. Larvele au aripile mai puțin dezvoltate.

Subordinul Mantodea

Cuprinde insecte prădătoare, heterometabole. Capul triunghiular este foarte mobil, dotat cu doi ochi mari și trei oceli. Aparatul bucal este de tip masticator. Toracele are aspect alungit și este prevăzut cu picioare lungi, cele anterioare special adaptate la prins (au pe femur un șanț în care tibia se poate așeza ca lama într-un briceag). Abdomenul este lung, alcătuit din 11 segmente, terminat cu doi cerci scurți. Sunt specii termofile, majoritatea trăiesc în regiunea mediteraneană.

Mantis religiosa

Clasa Insecta
 Ordinul Dictyoptera
 Subordinul Mantodea
 Familia Mantidae

Foto: Lucian Pârvulescu

Insectă mare, are corpul colorat în verde crud la începutul verii și maroniu spre toamnă, în funcție de culoarea vegetației ierboasă în care trăiește. Este o specie prădătoare, pândind alte insecte pe care le prinde într-o poziție similară cu cea de rugăciune (de aici numele latin de „*religiosa*”). Trăiește în jumătatea de sud a României.

Subordinul Isoptera

Reprezintă insecte adesea confundate cu furnicile. Speciile sunt reprezentate de formele sexuate matcă și masculi, precum și de forme asexuate ca lucrătoare și soldați, fiecare caracterizate printr-o morfologie proprie. Formele sexuate au aripi membranoase și egale, dar le pierd imediat după împerechere, formele asexuate nu au aripi, sunt

depigmentate și fără ochi. Trăiesc în termitiere pe care le construiesc din pământ sau în lemn. Se hrănesc cu lemn verde sau uscat, pe care îl pot digera ca urmare a unei simbioze între intestinul termitei și microorganisme xilofage (bacterii, ciuperci) capabile să digere celuloza. Alte specii consumă lemn putred sau chiar humus bogat în nutrienți.

<i>Reticulitermes lucifugus</i>
--

Clasa Insecta

Ordinul Dictyoptera

Subordinul Isoptera

Familia Rhinotermitidae

Foto: Ciril Mlinar Cic

Insectă cu o mare varietate de forme, lucrătoare (sus) de aspect depigmentat, cap rotund lipsit de ochi. Din aceasta se pot dezvolta toate celelalte forme. Soldați (mijloc) au cap mare și sclerificat, cu mandibule puternice. Indivizii sexuați aripați (jos) sunt întotdeauna pigmențați și cu ochi. Specia se întâlnește în jumătatea de sud a României, locuiește în cuiburi de pământ în colonii de mai multe sute de indivizi, hrana fiind reprezentată de lemn mort, uneori însă consumă și lemn verde.

Ordinul Dermaptera

Sunt insectele heterometabole ce au corpul alungit și turtit dorso-ventral, cu cap mic purtător de antene subțiri și lungi. Toracele este dreptunghiular și puternic, dotat cu picioare agile și aripi scurte, pielose (de unde și numele **dermaptera**), lăsând o bună parte din segmentele abdomenului descoperite. Posterior, abdomenul prezintă doi cerci puternici, ca o furcă. Sunt insecte nocturne ce stau ascunse pe timpul zilei sub scoarța

copacilor, în crăpături de pământ, printre mușchi ș.a.m.d. Se hrănesc carnivor, prădând diverse larve, dar adesea consumă și fructe. Ordinul grupează cinci familii: Anisolabididae, Forficulidae, Labiduridae, Pygidicranidae, Spongiphoridae.

<i>Forficula auricularia</i>

Clasa Insecta

Ordinul Dermaptera

Familia Forficulidae

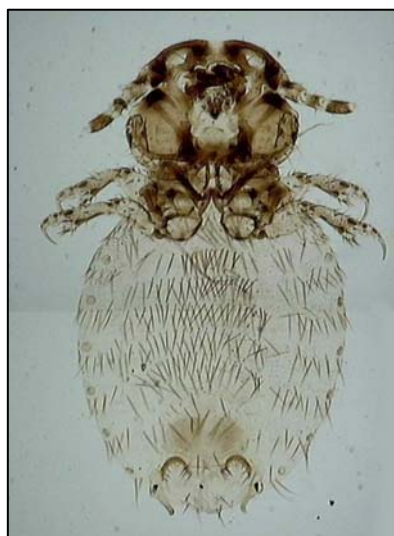
Foto: Lucian Pârvulescu

Specie foarte comună, poate fi identificată după aspectul cercilor furcii caudale precum și după desenul aripilor.

Ordinul Phthiraptera

Reprezintă gruparea insectelor ce trăiesc exclusiv parazit pe animale cu pene sau păr. Au aparat bucal specializat pentru mestecat sau pentru înțepat și supt. Corpul este turtit dorso-ventral, capul cu sau fără ochi, picioarele fiind însă prevăzute cu gheare speciale pentru agățat. Ca o adaptare secundară, nu au aripi. Ordinul grupează trei subordine: Ischnocera, Amblycera și Anoplura, numele popular al primelor două fiind „păduchi de pene”, respectiv cel de-al treilea „păduchi de păr”. Reprezentanții sunt atât de puternic specializați, încât aproape fiecare animal se caracterizează prin specii diferite de paraziți.

Subordinul Ischnocera cuprinde paraziți pe păsări sau mamifere. Au cap ortognat și antene filiforme alcătuite din 3-5 articole.

← <i>Trichodectes canis</i>

<i>Columbicola columbae</i> →

Clasa Insecta

Ordinul Phthiraptera

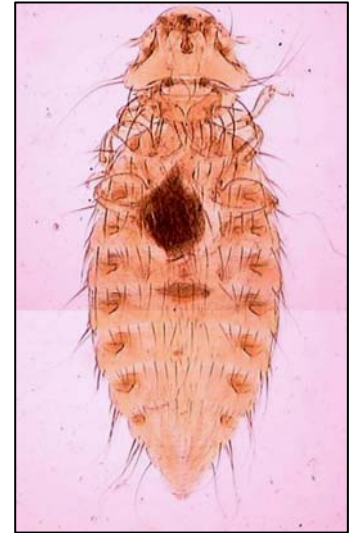
Subordin Ischnocera

Foto: http://zoology.fns.uniba.sk

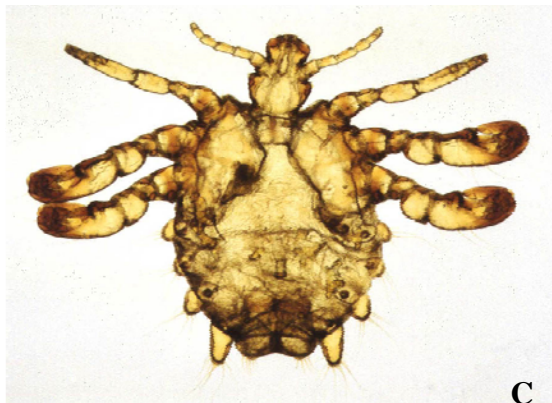

Subordinul Amblycera cuprinde cu precădere paraziți pe păsări, puține specii parazitând pe mamifere, de asemeni strict specializați. Au mandibulele așezate orizontal, antene foarte mici, lățite spre vârf.

<i>Menopon gallinae</i>
Clasa Insecta
Ordinul Phthiraptera
Subordin Amblycera
Foto: http://zoology.fns.uniba.sk

Subordinul Anoplura cuprinde exclusiv păduchi de mamifere ce se hrănesc cu sânge supt cu ajutorul aparatului bucal. Capul este prognat, picioarele dotate cu gheară și dinte tibial, formând un clește cu care se agață de firul de păr. Nu au aripi, iar abdomenul este lipsit de cerci.

(A) *Pediculus capitis*

(B) *Pediculus humanus*

(C) *Phthirus pubis*

Clasa Insecta
Ordinul Phthiraptera
Subordin Anoplura

Foto: <http://zoology.fns.uniba.sk>

Păduchele-de-cap (A), lung de 2-2,7 mm, trăiește în părul de pe cap la om, este de culoare galben-deschis cu abdomenul cenușiu, cu margini întunecate. Păduchele-de-corp (B) trăiește pe pielea corpului dar se ascunde printre cusăturile hainelor, unde depune și ouăle. Are culoarea galben-cenușie cu toracele mai închis și cu pete pe abdomen. Este ceva mai mare de cât cel de cap, ajunge la 3-3,5 mm. Păduchele-lat (C) are corpul caracteristic, lat și scurt, cu picioarele anterioare mai subțiri de cât celelalte. Trăiește în zone cu pilozitate la om, exceptând capul, de obicei în regiunea pubiană.
